

Nemzeti Kulturális Alap Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma
által támogatott projekt

Szakmai beszámoló a 2013. május 31-én, Anyanyelv – olvasás – irodalom címmel, az ELTE TÓK szervezésében és rendezésében megtartott nemzetközi konferenciáról

Szervező: Az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar és a Kar Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke

1. A pályázati téma:

- Az ELTE TÓK az elmúlt évek oktatási-nevelési tapasztalatait elemezve, a hazai óvó- és tanítóképzés eredményeit és problémáit látva elérkezettnek látta az időt arra, hogy hazai és nemzetközi szakmai közösségekben vitassa meg azokat, és a diskussziók során megalapozza a folyamatos fejlesztés nemzetközi lehetőségeit.
- A szervezőknek a konferenciával **többrétű céljuk** volt.
A tanácskozást egy olyan eseménysorozat kezdetének szánták, melynek tanácskozásain az alább megjelölendő, a XXI. század társadalmi és szakmai elvárásainak megfelelő, tehát időszerű a nemzetközi reláció elméleti és gyakorlati munkáját is megtermékenyítő kutatási-fejlesztési témakörök kerülnek megvitatásra. A konferencia-anyagok az előzetes elképzelések szerint minden esetben elérhetővé válnak digitális formában a szervező-rendező intézmény gesztorálásában.
- A tanácskozások biztosítják a határainkon túli, valamint a hazai óvó – és tanítóképző intézmények együttműködését, szakmai kapcsolataik elmélyülését.

A konferencia konkrét szakmai céljai:

- > A anyanyelvi és az irodalmi-esztétikai képzési célok, eszközök, tartalmak közelítése az alsófokú nevelési-oktatási intézményekben.
- > Az anyanyelvi kultúra őrzésének lehetőségei és nehézségei a kétnyelvűség és kettősnyelvűség körülményei között.
- > A magyar nyelvű irodalomnak az esztétikai nevelésben való alkalmazása, az esztétikai értékek közvetítésének elméleti és gyakorlati megközelítési lehetőségei.

/Az egyes szakmai célokhoz tartozó konkrét témajavaslatok köre az ELTE TÓK honlapján meghirdetett felhívásban olvasható, valamint megtalálható a szakmai beszámolóhoz csatolt dokumentumként is./

2. A pályázati téma megvalósulásának körülményei:

- A konferenciát a Nemzeti Kulturális Alap Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma Pályázata (száma: 3808/1304) támogatta, így a résztvevők mentesültek részvételi díj fizetése alól.
- A konferencián a szakmai munka egyrészt plenáris -, másrészt szekció-formában megtartott előadások sorozatában zajlott. A plenáris előadásokra hazai és nemzetközi viszonylatban elismert előadókat kértek fel a szervezők. A szekciók munkáját minden esetben az ELTE TÓK Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszékének oktatói közül delegált szakemberek képviselték. / A Szakmai beszámolóban bemutatásra kerülő program tartalmazza az előadókat név szerint./ A plenáris előadások 30 percesek, a szekció-előadások 20 percesek voltak s valamennyit 5 perces vita kísérte. A vitát minden esetben vezető, illetve a szekciók vezetői moderálták.
- A konferenciára történő jelentkezés egyet jelentett egy rövid, 2000 karakteres szinopsis elkészítésével is. 2013. május 31-én a konferenciára érkezők mindegyike megkapta a szinopszisok összességét tartalmazó DVD-t.
- Az ELTE TÓK dékánja megnyitó beszédében felkérte az előadókat arra, hogy 2013 szeptemberére készítsék el előadásaik végleges, közölhető változatát azért, hogy a Kar gesztorálásában álló, s annak honlapján is elérhető **Gyermeknevelés** on-line tudományos folyóiratban megjelenhessenek.
- A konferencia szervezői a rendezvény publicitásáról gondoskodtak, melyről **a program elérési útjáról** szóló alpontban számolunk be részletesen.
- A konferencia előadásainak helyszínét, az előadásokhoz szükséges technikai háttérrel, valamint a programot megelőzően a publicitást és a kommunikációt az ELTE TÓK technikai - és humán erőforrása biztosította.
- A konferencia szervezői az előadókat büfé-ebéddel vendégelte meg. A vendéglátást nem pusztán protokolláris szempont tette indokoltá., ugyanis az előadók közül sokan vidékről, valamint külföldről érkeztek.

3. A megvalósult program részletes leírása:

A konferencia az ELTE TÓK dékánja, Mikonya György megnyitója után a fentebb bemutatott szakmai koncepciónak megfelelő plenáris előadásokkal kezdődött.

A plenáris előadók és előadásuk címe:

Prof. dr. Balázs Géza (igazgatóhelyettes, tanszékvezető egyetemi tanár
ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet Mai Magyar Nyelvi Tanszék):
Anyanyelv és gondolkodás

Dr. Kálmán László (egyetemi docens ELTE-MTA Elméleti Nyelvészet Kihelyezett
Tanszék):
Nyelvi nevelés és nyelvszemlélet

Dr. Gombos Péter (egyetemi docens, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar):
„Kamaszpanasz – egy olvasásfelmérés tanulságai”

prof. PhD Erdélyi Margit, CSc. (dékán, Univerzita J. Selyeho Pedagógika fakulta):
Az anyanyelvi kultúra megőrzése kisebbségi helyzetben

Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes (főiskolai tanár, Kaposvári Egyetem, Pedagógiai Kar):
A mesék kompetencia alapú fejlesztésben való alkalmazásáról

A plenáris előadások szekciónként:

I. szekció: Irodalmi nevelés kisgyermekkorban (TE terem) Szekcióvezető: Dr. Daróczy Gabriella

- 1) Dr. Katona Krisztina Edit:** A népi mondókák és a gyermekversek szerepe a gyermekek iskoláskor előtti fejlődésében
- 2) Dr. Sebők Melinda:** Verszene és versritmus Weöres Sándor költészetében
- 3) Dr. Daróczy Gabriella:** Az esztétikai nevelés módszertana
- 4) Kolláth Erzsébet:** Kortárs versfeldolgozás óvoda-iskola átmenet idején
- 5) Juhász László:** Mondókamesék mesepszichológiája
- 6) Bajzáth Mária:** A mondókameséktől a tündérmeséig vezető út

II.szekció: Irodalmi nevelés kisiskoláskorban (119-es terem)
Szekcióvezető: Gajdóné dr. Gődény Andrea

- 1) **Lipócziné Dr. Csabai Sarolta:** Irodalomelméleti kérdésfelvetések a német gyermek- és ifjúsági irodalom alapján
- 2) **Dr. Jenei Teréz:** Magány és kirekesztettség Ljudmila Ulickaja gyermekkönyveiben
- 3) **Nánási Yvette:** Kurrens kortárs gyerekkönyvek
- 4) **Vitéz Gyöngyvér:** Készség-képességfejlesztés digitális taneszközökkel
- 5) **Sándor Csilla és Wittmann Ildikó:** A gyermeksjtó szerepe a gyermekirodalom közvetítésében
- 6) **Konrád Ágnes:** Olvasóvá nevelés a Szitakötő újság használatával

III. szekció: Anyanyelv és kétnyelvűség (200-as terem)
Szekcióvezető: Dr. Csíkvári Gábor

- 1) **Sütő Erika:** A vajdasági magyar pedagógusok anyanyelvvel, anyanyelvi neveléssel kapcsolatos nézet
- 2) **Kelemenné Széll Zsuzsanna – Kozma Krisztina – Pap Kinga:** Nyelvi sztereotípiák
- 3) **Halag Gabriella és Sürek Livia:** Magyartanítás iskoláskorú, többnyelvű gyerekeknek Németországban
- 4) **Vízkeleti László:** A helyesírás oktatásának specifikumai kétnyelvű környezetben
- 5) **Nábrádiné dr. Jurasek Ibolya:** Petőfi Sándor két úti beszámolójának előbeszédbeli jellemzői

IV. szekció: Az anyanyelvi nevelés aktuális kérdései (100-as terem)
Szekcióvezető: Dr. Benczik Vilmos

- 1) **Antalné dr. Szabó Ágnes:** A tanári kommunikáció funkciói a szövegfeldolgozásban
- 2) **Dr. Herbszt Mária:** A rendtartás és a fegyelmezés nyelvi kifejezőeszközei a tanórán

3) **Szántó (Salamon) BÍborka PhD:** Köznyelvi és (gyermek)irodalmi nyelvi színesztéziák

4) **Dr. Lehmann Miklós:** A közösségi oldalak nyelvvezete

5) **Sváb Ágnes PhD:** Kézírás a digitális korban

4. A megvalósult program eredményessége, szakmai hatásai :

A program megvalósulásának napján, tehát a program eredményességének kifejezetten rövid távú hatóidejében a résztvevők közötti szakmai viták, beszélgetések, valamint a konferencián résztvevő hallgatóság létszáma jelezte a program eredményességét. Ez utóbbit értelemszerűen meghatározta a program kommunikálásának hatékonysága is. A hosszú távú eredményesség markere a Kar már hivatkozott honlapján szeptemberben megjelenő konferencia-előadások látogatottsága, valamint a megjelent előadás szövegekre történő hivatkozások száma lesz egyrészt.

Másrészt – miként azt a konferencia alapcéljai között feltüntettük -, a későbbiekben konferencia-sorozattá szélesedő esemény szakmai reputációjának erősödése jelzi majd a hosszú távú eredményességet.

5. A megvalósult program technikai adatai (helye, ideje, résztvevői, látogatói és közreműködői létszáma:

- **A megvalósult program helye:** ELTE TÓK, Budapest, Kis János alt.u. 40.

Az épületen belül a következő tantermek: 100-as, 200-as, 119-es, valamint a Természettudományi előadó

- **A megvalósult program ideje:** 2013. május 31. 9 - 16.30.
- **A program résztvevőiről a Szakmai beszámoló 3. pontjában számoltunk be részletesen.**
- **A program látogatói** a fővárosi oktatási és nevelési intézmények oktatói és nevelői közül, valamint az ELTE intézményeinek oktatói, a továbbiakban pedig az ELTE Karainak hallgatói közül kerültek ki.
- **A résztvevők és látogatók létszáma:** 200 főre volt tehető.
- **A közreműködők létszáma:** 25 fő

- **A program publicitását** a következő médiumok biztosították:
 - Gyermekirodalmi Intézet honlapja: <http://www.gyermekirodalom.hu/?p=5014>
 - Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép – Európai Tanulmányok Kara honlapja: <http://www.fss.ukf.sk/hu/2013/03/14/anyanyelv-olvasas-irodalom/>
 - Óvó – és Tanítóképzők Egyesülete honlapja: <http://ote1992.hu/component/content/article/3-hirek-roviden/78-anyanyelv-olvasas-irodalom-nemzetkoezi-konferencia>
 - Magyar Olvasásátársaság honlapja: <http://www.hunra.hu/>
 - ELTE TÓK honlapja: http://www.tofk.elte.hu/web/egyeb/konferencia_program_20130531.pdf

Fotódokumentáció (5 darab):

Audiovizuális felvétel: Az előadók belezegzésével a plenáris előadásokról született.

6. A programmal kapcsolatos dokumentumok:

- A megvalósult részletes programot ld. a 3. pontban.
- A rendezvény plakátján a konferencia részletes programja volt látható.
- A rendezvényről a sajtóban egyelőre nem jelent meg beszámoló